

pelse af grænseoverskridende kriminalitet og illegal indvandring.

Paskontroloverenskomsten indebærer således et samarbejde mellem Danmark, Sverige, Norge, Finland og Island, der bygger på de samme grundprincipper som Schengen-samarbejdet.

Den 27. februar 1995 var de nordiske landes statsministre samlet til et møde i Reykjavik. I en erklæring, som de 5 statsministre udsendte efter mødet, hedder det blandt andet:

»De nordiske statsministre understreger behovet for en nordisk orden i forhold til Schengen-samarbejdet, så der ikke etableres nye grænseudragninger i Norden eller mellem Norden og det øvrige Europa.

Statsministrene bemærker, at de bedste forudsætninger for en videreførelse af den fri bevægelighed, herunder pasfrihed, i Norden inden for rammerne af et videre europæisk samarbejde om grænsekontrol m.v., opnås ved en fælles positiv nordisk holdning til medvirken i Schengen-samarbejdet.«

Under de nordiske landes forhandlinger med Schengen-landene er der blevet lagt afgørende vægt på, at den nordiske paskontroloverenskomst kan videreføres ved siden af deltagelse i Schengen-samarbejdet. Denne fællesnordiske forudsætning er blevet opfyldt under forhandlingerne, idet Eksekutiv-komiteén har besluttet, at alle nordiske lande kan deltage i Schengen-samarbejdet.

Det er kun medlemmer af Den Europæiske Union, der kan optages som formelle medlemmer af Schengen-samarbejdet. Grundlaget for Islands og Norges deltagelse i Schengen-samarbejdet er derfor en samarbejdsaftale. Denne samarbejdsaftale sikrer, at de to nordiske ikke-EU-lande kan deltage fuldt ud i det praktiske samarbejde med de øvrige Schengen-lande.

Forudsætningen om, at den nordiske paskontroloverenskomst kan videreføres ved siden af de nordiske landes deltagelse i Schengen-samarbejdet, er endvidere kommet til udtryk i artikel 6 i Danmarks tiltrædelsesaftale. Det følger heraf, at Danmarks tilslutning til Schengensamarbejdet ikke hindrer et fortsat samarbejde inden for den nordiske paskontroloverenskomst, for så vidt dette ikke er i modstrid med eller hæmmer anvendelsen af Schengen-aftalen. En tilsvarende bestemmelse findes i artikel 4 i samarbejdsaftalen mellem Schengen-landene og Norge og Island.

Den nordiske paskontroloverenskomst vil naturligt skulle undergå visse justeringer som følge af de nordiske landes deltagelse i Schengen-samarbejdet, men overenskomstens grundlæggende princip om en høj grad af fri bevægelighed opretholdes og udbygges i forbindelse med de nordiske landes deltagelse i

samarbejdet. En ekspertarbejdsgruppe under Nordisk Udlændingeudvalg er for tiden ved at foretage en teknisk gennemgang af den nordiske paskontroloverenskomst med henblik på en tilpasning til Schengen-konventionen.

5.2. Forholdet til Den Europæiske Union

Schengen-samarbejdet er ikke en del af samarbejdet i Den Europæiske Union. Da samarbejdet oprindeligt er etableret mellem medlemmer af De Europæiske Fællesskaber (nu Den Europæiske Union), har det dog været naturligt at optage bestemmelser i konventionen om dens forhold til fællesskabsretten m.v.

I artikel 134 er det således bestemt, at konventionen kun finder anvendelse i det omfang, den er forenelig med fællesskabsretten. Med udtrykket «fællesskabsretten» sigtes der til det samarbejde, der nu foregår inden for søjle 1 i Den Europæiske Union.

Artikel 142 vedrører forholdet mellem Schengenkonventionen og konventioner, der indgås mellem medlemmerne af Den Europæiske Union. Der kan i den forbindelse henvises til bestemmelserne i afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union om medlemslandenes samarbejde om retlige og indre anliggender (unionens 3. søjle).

Indgås sådanne konventioner, bliver Schengen-medlemslandene enige om, på hvilke betingelser Schengenkonventionens bestemmelser kan erstattes eller ændres i forhold til de tilsvarende regler i de indgåede konventioner, jf. artikel 142, stk. 1, 1. pkt. I tilfælde af modstrid mellem Schengenkonventionen og andre konventioner indgået mellem EUs medlemslande skal Schengenkonventionens bestemmelser under alle omstændigheder tilpasses, jf. artikel 142, stk. 1, 3. pkt.

5.3. Forholdet til EF- asylkonventionen (Dublin-konventionen)

Schengenkonventionen indeholder i kapitel 7 (artiklerne 28-38) bestemmelser om, hvilket Schengenland der er ansvarligt for behandlingen af asylansøgninger, som indgives i et Schengenland.

Grundprincippet bag bestemmelserne i kapitel 7 er, at kun ét medlemsland er ansvarligt for behandlingen af en asylansøgning, uanset hvilket medlemsland ansøgningen indgives i.

Schengenkonventionen fastsætter derfor bindende regler for, hvilket medlemsland der er ansvarligt for behandlingen af en asylansøgning, der indgives i et af medlemslandene.

EF-asylkonventionen indeholder ligeledes et regelsæt for, hvilket medlemsland der er ansvarligt for